

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 11 december 2025

Betreft Beantwoording Kamervragen over de tweede suppletoire
begroting 2025 van EZ en DiZa

[36850-XIII] Commissie Digitale Zaken

14

Voor de voorbereiding van de AI-fabriek wordt €5,1 miljoen naar voren gehaald, terwijl het budget voor het Digital Trust Centre (DTC) met €3,375 miljoen wordt verlaagd. Waarom wordt de voortgang van de AI-fabriek versneld terwijl het budget voor digitale veiligheid voor bedrijven wordt verlaagd? Kunt u toelichten hoe deze balans tussen innovatie en digitale veiligheid wordt verantwoord?

Antwoord

Het budget voor het Digital Trust Center (DTC) is niet verlaagd. Het bedrag van € 3,375 miljoen betreft een overheveling van middelen naar verschillende organisatieonderdelen. Onder andere naar RVO ten behoeve van de financiering van de subsidie Mijn Cyberweerbare Zaak, naar DICTU ten behoeve van de doorontwikkeling van de DTC-website en kosten voor het DTC-personeel. Voor de AI-fabriek is € 5,1 miljoen eind 2025 beschikbaar gesteld. Daarmee kunnen gemaakte kosten in 2025 worden gedekt en is startbudget beschikbaar voor activiteiten begin 2026.

15

Grote NGF-projecten zoals NXTGEN High Tech (€ 25 miljoen) en PhotonDelta (€ 21 miljoen) krijgen in 2025 hogere kasuitgaven dan eerder gepland. Hoe wordt gegarandeerd dat deze versnelde uitgaven niet leiden tot overhaaste of inefficiënte besteding van middelen? Op welke manier wordt gevolgd dat deze projecten ook daadwerkelijk een brede economische impuls geven aan het mkb in heel Nederland?

Antwoord

Voor de NGF-projecten NXTGEN en PhotonDelta is eerder in 2025 kasbudget doorgeschoven ten behoeve van een realistische raming (scherper aan de wind varen) om zo onderuitputting, zoals in eerdere jaren voorkwam, te minimaliseren. Hierbij is de afspraak gemaakt dat wanneer de uitvoeringsinformatie hiertoe reden geeft deze budgetten teruggeschoven konden worden om te voorkomen dat de uitvoering

vertraagd. Dat is in dit geval gebeurd waarbij de uitvoeringsinformatie aanleiding gaf om voor beide projecten kasbudget naar 2025 terug te schuiven.

Voor alle NGF-projecten, inclusief PhotonDelta en NXTGEN Hightech, worden gegevens over de eindbegunstigden jaarlijks uitgevraagd. Op basis daarvan is zichtbaar dat de betrokkenheid van het mkb in beide projecten substantieel is. Op 31 december 2024 was binnen PhotonDelta circa € 83,5 miljoen aan mkb-bedrijven toegekend, waarvoor deze bedrijven gezamenlijk bijna € 62 miljoen aan eigen bijdrage hebben toegezegd. Bij NXTGEN Hightech is circa € 173,4 miljoen aan mkb-bedrijven toegekend, met een toegezegde eigen bijdrage van € 166,5 miljoen. Deze cijfers laten zien dat mkb-bedrijven intensief deelnemen en zelf fors co-investeren.

De voortgang en impact van NGF-projecten worden per project gemonitord aan de hand van de vooraf vastgestelde KPI's en mijlpalen. PhotonDelta stuurt op een KPI die expliciet gericht is op het financieren van nieuwe mkb'ers en start-ups. PhotonDelta rapporteert dat tot en met eind 2024 tien start-ups zijn gefinancierd via het start-upfonds, met een streefwaarde van zestig voor de gehele looptijd. Zij geven aan dat deze start-ups een belangrijke versterking vormen voor het ecosysteem en zonder NGF-middelen niet tot stand zouden zijn gekomen.

Hoewel niet ieder project beschikt over een afzonderlijke mkb-KPI, wordt via de jaarlijkse rapportages wél inzichtelijk gemaakt in welke mate mkb-bedrijven deelnemen en profiteren. De combinatie van informatie over eindbegunstigden, de financiële betrokkenheid (zoals cofinanciering), en de projectspecifieke KPI's en mijlpalen op het gebied van innovatie, ketenversterking en kennisdiffusie geeft een breed beeld van de economische effecten en de bijdrage van de projecten aan het mkb.

18

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann [Kamerstuk 36270-9] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) zal voor de uitvoering van deze motie in de jaarlijkse Cybersecuritymonitor onderzoeken hoeveel bedrijven hun digitale hulpverlening hebben ingericht en op welke manier. In verband met de doorlooptijd van

de metingen van het CBS zal dit vraagstuk terugkomen in de Cybersecuritymonitor van 2025. Deze komt naar verwachting medio 2026 uit. Daarnaast heeft het Digital Trust Center (DTC) op haar website informatie opgenomen over de manieren waarop bedrijven digitale hulpverlening in hun organisatie kunnen vormgeven. Het DTC brengt deze informatie actief onder de aandacht bij ondernemers. Hiermee is de motie opgenomen in de staande werkprocessen van het CBS en het DTC.

19

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann [Kamerstuk 26643-1187] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

De motie is meegenomen in het Actieprogramma Duurzame Digitalisering dat op 19 november j.l. naar de Kamer is verzonden. De motie wordt uitgevoerd door middel van een subsidie van € 175 duizend aan Platform Energie Bewustzijn. Zij werken samen met onder andere TNO, Milieu Centraal en de Nationale Coalitie Duurzame Digitalisering aan interventies gericht op gedragsverandering bij eindgebruikers in de digitale sector. Dit is een gecombineerde subsidie vanuit KGG, EZ en OCW. Eind 2026 zal het kabinet terugkoppelen over de resultaten.

20

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann [Kamerstuk 26643-1188] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

De motie is meegenomen in het Actieprogramma Duurzame Digitalisering dat op 19 november naar de Kamer is verzonden. In het Actieprogramma staat dat de inzet op dit onderwerp succesvol is als er bijgedragen kan worden aan relevante Europese en internationale initiatieven ter bevordering van standaardmethodiek voor het meten van de CO2-uitstoot van ICT-systemen, waar mogelijk in samenwerking met het wetenschappelijk veld. Tot eind 2025 zijn voor het Nederlands Normalisatie-Instituut (NEN) middelen vrijgemaakt zodat zij het voorzitterschap kan dragen van de ISO-normwerkgroep die zich richt op het standaardiseren van meetmethoden en ontwerpprincipes voor duurzame datacenters (ISO/IEC JTC1 SC39 WG1). Daarnaast

participeert Nederland in de European Green Digital Coalition, gezien zij standaardmethoden ontwikkelen.

21

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann [Kamerstuk 36495-8] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

In een eerdere Kamerbrief is aangegeven dat algemene gebruiksvoorwaarden, conform de motie van Kamerlid Kathmann, onder de aandacht wordt gebracht bij de Europese Commissie in aanloop naar de aangekondigde Digital Fairness Act (Kamerstukken II 2024/2025, 27 879, nr. 109). Het kabinet heeft dit inmiddels via een non-paper gedaan en dit wordt in gesprekken met de Europese Commissie aan de orde gebracht (Bijlage bij Kamerstukken II 2025/2026, 21501 33, nr. 1164). Algemene gebruiksvoorwaarden van digitale diensten worden vaak niet goed gelezen, omdat deze doorgaans te lang en/of ingewikkeld zijn. Het is van belang dat gebruiksvoorwaarden van onlinediensten toegankelijk zijn, al dan niet via een uniforme lijst van gebruiksvoorwaarden die generiek gelden. Dit kan consumenten helpen bij het maken van een goed geïnformeerde keuze voordat zij zich aanmelden voor een digitale dienst. Er hoeven geen specifieke aanvullende middelen vrijgemaakt te worden voor de uitvoering van deze motie.

23

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann [Kamerstuk 26643-1290] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

Over de uitvoering van de motie Kathmann over in overleg gaan over het aanbieden van betaalbaar internet aan de armste huishoudens (Kamerstuk 26 643, nr. 1290) wordt de Kamer op korte termijn geïnformeerd. Hiervoor hoeven geen middelen vrijgemaakt te worden.

25

Hoe geeft u uitvoering aan de aangenomen moties die zien op het Rijkscloudbeleid [Kamerstukken 26643-1315, 26643-1316, 26643-1317, 26643-1318, 36574-5, 36574-7,

Ons kenmerk
FEZ / 102898189

36574-11 en 36574-13]? Wanneer verwacht u uitvoering te geven aan deze moties en welke middelen zijn hierbij gemoeid?

Antwoord [deel EZ]

Met betrekking tot motie-Kathmann (Kamerstuk nr. 26643-1317) inzake de SIDN-casus is hierop uitgebreid ingegaan in de Kamerbrief stand van zaken motie .nl-domein van 12 augustus j.l.¹ Over de uitvoering van de motie van Bruyning en Thijssen (Kamerstuk nr. 36574-11), alsmede de andere moties en toezegging die zijn voortgekomen uit het notaoverleg Initiatiefnota Wolken aan de Horizon op 2 juni 2025, is de Kamer deze week op 9 december geïnformeerd middels de Kamerbrief Moties en toezegging notaoverleg Wolken aan de Horizon².

Met betrekking tot de overig benoemde kamerstukken (Kamerstukken 26643-1315, 26643-1316, 26643-1318, 36574-5, 36574-7 en 36574-13) is de beantwoording opgenomen in de antwoorden van BZK.

27

Kunt u toelichten hoe de motie-Kathmann-Koekkoek [Kamerstuk 32761-325] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

De start van de regulatory sandbox is een prioriteit, maar afhankelijk van financiële middelen, zoals destijds ook aangegeven in de appreciatie op deze motie. Op dit moment is de regulatory sandbox in voorbereiding. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) hebben daar ook middelen voor gekregen als onderdeel van de voorbereiding van het toezicht op de AI-verordening. De officiële start van de sandbox wordt verwacht in 2026 maar nog afhankelijk van de beschikbaarheid van structurele middelen. Er zijn met de reeds toegekende middelen

1

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/08/12/opvolging-motie-over-nl-domein-weer-volledig-in-nederland-krijgen>

2

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2025/12/09/kamerbrief-moties-en-toezegging-notaoverleg-wolken-aan-de-horizon>

voor de voorbereiding wel diverse voorbereidende activiteiten ondernomen in samenspraak tussen o.a. AP, RDI en EZ ter voorbereiding op de sandbox, zoals een uitgevoerde pilot. Recentelijk heeft de Europese Commissie daarnaast de AI Act Service Desk gelanceerd, waar start-ups, het mkb en overheden al terecht kunnen met vragen over de AI-verordening. Voor een groot deel van de vragen in deze voorbereidende fase van de verordening kunnen organisaties daar al terecht.

50

Kunt u toelichten hoe de motie-Six Dijkstra c.s. [Kamerstuk 26643-1421] wordt uitgevoerd? Welke middelen zijn hier voor uitgetrokken?

Antwoord

Het kabinet onderneemt de nodige acties om tot een versterkte cybersecuritysector te komen. Zo zijn in de Nationale Technologiestrategie (NTS) verschillende ambities geformuleerd die bijvoorbeeld bijdragen aan het versterken van de absorptiecapaciteit van het MKB, aan beschikbaarheid van voldoende talent en aan het versterken van kennisvalorisatie. Momenteel wordt door Digital Holland (voorheen Topsector ICT) gewerkt aan een actie-agenda die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 gereed is. Ook worden waar nodig beschermende maatregelen genomen in relatie tot de Nederlandse cybersecuritysector met het oog op de economische veiligheid.

Het kabinet zal op korte termijn een brief aan Uw Kamer sturen ter beantwoording van de motie. Hierin zal uitgebreider ingegaan worden op de maatregelen die het kabinet neemt.